

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 32Csp/66/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8120204308
Dátum vydania rozhodnutia: 05. 03. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Iveta Wildeová
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2021:8120204308.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov sudkyňou JUDr. Ivetou Wildeovou v spore žalobkyne: N.. N. P., R.. XX.X.XXXX, D. P. R. C., N. Q. XXX, zastúpený: JUDr. Ladislav Riedl, advokát, so sídlom v Prešove, Slovenská 46, p r o t i žalovanému: PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, Bratislava, IČO: 35792752, zastúpený: Advokátska kancelária JUDr. Andrea Cviková, s.r.o., so sídlom Bratislava, Kubániho 16, IČO: 47233516, o primerané finančné zadostučinenie a prísl. takto

rozhodol:

- I. Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi 200 Eur v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku.
- II. Žalobu v prevyšujúcej časti z a m i e t a .
- III. Žalobca m á voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%, ale len z prisúdenej istiny.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobca žalobami zo dňa 7.4.2020 sa domáhala primeraného finančného zadostučinenia podľa § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa na základe toho, že ako spotrebiteľ bol úspešný v predchádzajúcich sporoch o zdržanie sa použitia dohody o zrážkach zo mzdy. Išlo o spor vedený na tomto súde pod sp. zn. 16Csp/129/2016 a v dôsledku neho považoval za spravodlivú výšku primeraného finančného zadostučinenia sumu 300 Eur. Poukázal na to, že žalovaný vyzval jeho zamestnávateľa na zrážanie sumy 696,92 Eur z jeho mzdy. Ďalší spor sa viedol pod sp. zn. 19Csp/129/2016 a v tej súvislosti žalobca uviedol, že žalovaný požiadal jeho zamestnávateľa o výkon zrážok z jeho mzdy ohľadom sumy 1613,97 Eur a preto v tejto veci požiadal o primerané finančné zadostučinenie vo výške 800 Eur. Táto druhá žaloba bola zapísaná pod sp. zn. 32Csp/67/2020.

2. Uznesením tohto súdu č.k. 32Csp/66/2020-33 zo dňa 11.6.2020 boli spojené obe spomínané konania do jedného konania vedeného pod sp. zn. 32Csp/66/2020.

3. Žalovaný v písomnom vyjadrení k oboj žalobám žiadal žalobu zamietnuť. Vyslovil názor, že uplynutie času viac ako 4 roky od predchádzajúcich sporov spochybňuje oprávnenosť uplatneného nároku. Mal tiež za to, že v žalobe absentujú skutkové tvrdenia odôvodňujúce nárok a jeho výšku. Uviedol, že zo žaloby nevyplýva splnenie zákonných podmienok v zmysle § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z., keďže jeho účelom bolo priznať spotrebiteľovi, ktorému dodávateľ porušil alebo neuznal nejaké spotrebiteľské práva (najmä v reklamačnom konaní) primerané zadostučinenie za to, že tieto svoje práva musel spotrebiteľ následne účelne uplatňovať alebo brániť v súdnom konaní a nie primerané zadostučinenie priamo za ich akékoľvek porušenie bez ohľadu na ich uplatnenie v súdnom konaní. Žalovaný poukázal na ďalšie žaloby o primerané finančné zadostučinenie podané zo strany žalobcu proti nemu v ten istý deň, okrem týchto dvoch žalôb aj vo veci 9Csp/66/2020 a takéto právne neopodstatnené multiplikovanie

súdnych sporov sleduje dosiahnutie iného účelu ako má na mysli toto ustanovenie, nesleduje sa ním nastolenie rovnováhy zmluvných strán, ale vytvorenie neoprávneného obohatenia, čo možno považovať za zneužitie práva.

4. Žalobca právo na repliku nevyužil.

5. Súd vykonal dokazovanie písomným vyjadrením žalovaného, spismi tohto súdu 16Csp/129/2016 a 19Csp/129/2016 a zistil tento skutkový stav:

6. V konaní vedenom na tomto súde pod sp. zn. 16Csp/129/2016 žalobca sa domáhal voči žalovanému zdržania sa použitia dohody o zrážkach zo mzdy s poukazom na to, že dňa XX.X.XXXX uzavrel s ním zmluvu o spotrebiteľskom úvere a v ten istý deň aj na samostatnej listine dohodu o zrážkach zo mzdy. Uviedol, že zmluva je bezúročná a bezpoplatková pre absenciu náležitostí podľa § 9 ods. 2 písm. c/, f/, j/, k/ zákona č. 129/2010 Z.z. a považoval tiež poplatok za poskytnutie úveru 51 Eur za neurčitý a poplatok za dohodu o poskytnutí služby za odklad splátok vo výške 493,50 Eur za neprijateľnú zmluvnú podmienku. Vyslovil záver o absolútnej neplatnosti dohody podľa § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka pre nezrozumiteľnosť a neurčitosť a tiež podľa § 39 Občianskeho zákonníka pre rozpor s § 5a písm. a/ zákona č. 250/2007 Z.z.

7. Okresný súd Prešov rozsudkom č.k. 16Csp/129/2016-32 zo dňa 25.5.2017 žalobe vyhovel. Zmluvu o spotrebiteľskom úvere ako aj súvisiacu dohodu o zrážkach zo mzdy posúdil ako spotrebiteľské zmluvy a z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že spomínanú dohodu vyhodnotil ako absolútne neplatnú pre nedostatok jej určitosti a to v súvislosti s neuvedením platiteľa mzdy a neurčitým vymedzením zabezpečovanej pohľadávky.

8. V dôsledku odvolania žalovaného vec prejednal Krajský súd v Prešove, ktorý rozsudkom č.k. 7Co/111/2017-49 zo dňa 25.1.2018 rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil. Súhlasil s tým, že v predmetnej dohode o zrážkach zo mzdy absentuje platiteľ mzdy, pričom vyslovil názor, že nutnosť jeho uvedenia vyplýva z povahy daného zabezpečovacieho inštitútu. Poukázal tiež na to, že dohoda o zrážkach zo mzdy uzatvorená so spotrebiteľom ak má byť právom akceptovateľná, musí byť výsledkom slobodnej vôle oboch zmluvných strán. Uviedol, že z uzatvorenej dohody žiadne podstatné informácie o tomto inštitúte nevyplývajú. Inštitút dohody o zrážkach zo mzdy nie je založený na objektívnom vyhodnotení výšky dlhu, ale na subjektívnej predstave veriteľa o výške pohľadávky a jej príslušenstva. Dodal, že dohoda o zrážkach zo mzdy umožňuje obísť dôležitý prvok o ochrane spotrebiteľa a to ex offo súdnu kontrolu zmluvných podmienok so zameraním na to, či tieto nespôsobujú hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa. Napokon uviedol, že aj keď spomínaná dohoda bola uzatvorená pred účinnosťou § 5a ods. 1 písm. a/ zákona č. 250/2007 Z.z., v zmysle ktorého musí byť spotrebiteľ poučený o dôsledkoch jej uzavretia a možnosti jej odmietnutia, vzhľadom na absenciu prechodného ustanovenia je potrebné toto ustanovenie aplikovať aj na skôr založený právny vzťah. Uvedený rozsudok sa stal právoplatným 27.02.2018.

9. Zo spomínaného spisu 16Csp/129/2016 vyplýva aj to, že žalovaný požiadal zamestnávateľa žalobcu listom zo dňa 12.08.2016 o vykonávanie zrážok zo mzdy za účelom vymoženia pohľadávky žalovaného vo výške 696,92 Eur zo zmluvy číslo XXXXXXXXXX. Na návrh žalobcu súd uznesením číslo konania 16Csp/129/2016-10 zo A. XX.XX.XXXX vydal neodkladné opatrenie o povinnosti zdržať sa použitia tejto dohody a to aj vo vzťahu k zamestnávateľovi žalobcu. Uvedené uznesenie nadobudlo vykonateľnosť dňa 03.11.2016.

10. Žalobca podal na tunajší súd dňa 19.10.2016 voči žalovanému aj ďalšiu žalobu o zdržanie sa použitia dohody o zrážkach zo mzdy, pričom konanie sa viedlo pod spisovou značkou 19Csp/129/2016. Žaloba obsahovala totožnú právnu argumentáciu ako vo veci 16Csp/129/2016, pričom sa týkala zmluvy o spotrebiteľskom úvere uzatvorenej so žalovaným 27.05.2015 a súvisiacej samostatnej dohody o zrážkach zo mzdy. Rozsudkom číslo konania 19Csp/129/2016-53 zo dňa 08.02.2018 súd opäť tejto žalobe vyhovel. Z odôvodnenia rozhodnutia vyplýva, že súd vyhodnotil spomínanú dohodu o zrážkach zo mzdy ako neplatný právny úkon podľa § 37 a § 39 Občianskeho zákonníka. V tej súvislosti uviedol, že dlžník má byť absolútne vedomý toho, na čo sa dohodou zaväzuje, aké na seba preberá povinnosti, pričom podľa jej obsahu nemal možnosť túto dohodu pred splatením pohľadávky vypovedať alebo iným spôsobom jednostranne ukončiť. Takéto dojednanie súd považoval za neprijateľnú zmluvnú podmienku.

Aj v tejto veci sa žalovaný odvolal, pričom o jeho opravnom prostriedku rozhodol Krajský súd v Prešove rozsudkom číslo konania 9Co 57/2018-98 zo dňa 13.09.2018 tak, že rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil. Odvolací súd konštatoval, že dohoda o zrážkach zo mzdy nebola individuálne dojednaná, umožňuje vymôcť plnenie, na ktoré veriteľ nemá nárok, tak ako tomu bolo aj v tomto prípade. Dohoda totiž umožnila žalovanému domôcť sa aj poplatkov za uzavretie dohody o poskytnutí služby, hoci táto zmluvná podmienka, respektíve podmienka s rovnakým či obdobným obsahom bola už súdmi judikovaná ako neprijateľná zmluvná podmienka. Rozsudok sa stal právoplatným 29.10.2018.

11. Z tohto spisu vyplýva aj to, že žalovaný požiadal o zamestnávateľa žalobcu o vykonávaní zrážok zo mzdy na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere číslo 8500116414 listom zo dňa 11.08.2016, pričom svoju pohľadávku vyčíslil na 1613,97 Eur. Na základe návrhu žalobcu však súd vydal neodkladné opatrenie uznesením číslo konania 19Csp/129/2016-10 dňa 16.11.2016, ktorým uložil povinnosť žalovanému zdržať sa použitia spomínanej dohody a tiež túto povinnosť uložil aj zamestnávateľovi žalobcu. Uvedené uznesenie sa stalo vykonateľným už dňa 24.11.2016.

12. Je nepochybné, že žalobca mal pri uzatvorení oboch zmlúv o spotrebiteľskom úvere a s nimi súvisiacimi dohodami o zrážkach zo mzdy postavenie spotrebiteľa.

13. Podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

14. Podľa § 52 ods. 3 Občianskeho zákonníka dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

15. Podľa § 52 ods.4 Občianskeho zákonníka spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

16. Podľa 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Združenie sa môže na súde proti porušiteľovi domáhať, aby sa porušiteľ zdržal protiprávneho konania a aby odstránil protiprávny stav, a to aj vtedy, ak takéto konanie porušiteľa poškodzuje záujmy spotrebiteľov, ktoré nie sú len jednoduchým súhrnom záujmov jednotlivých spotrebiteľov poškodených porušením spotrebiteľských práv, ale ide o konanie porušiteľa uplatňované voči všetkým spotrebiteľom (ďalej len „kolektívne záujmy spotrebiteľov“). Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

17. Pokiaľ teda žalobca odôvodňoval nárok posúdením absolútnej neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy pre rozpor so zákonom (§ 39 Občianskeho zákonníka) alebo pre neurčitosť (§ 37 Občianskeho zákonníka) uvedené skutočnosti sú pre daný nárok irelevantné. Ide totiž o všeobecné ustanovenia Občianskeho zákonníka o neplatnosti právneho úkonu a nie osobitné normy slúžiace na ochranu práv spotrebiteľov, ktoré tvoria základnú zákonnú podmienku uplatneného nároku.

18. Aj keď súd prvej inštancie zastáva názor, že keďže daný inštitút je satisfakciou pre spotrebiteľa, má slúžiť ako nástroj na odstránenie spôsobenej ujmy spotrebiteľa. To napokon aj vyplýva z dôvodovej správy k citovanému zákonnému ustanoveniu, kde sa uvádza, že finančné zadosťučinenie je záverečným prostriedkom ochrany spotrebiteľa v prípade, že preventívne pôsobenie neplní svoj účel, aby boli nahradené alebo zmiernené následky. Krajský súd v Prešove ako súd druhej inštancie však s týmto názorom nesúhlasí a vo svojich viacerých rozhodnutiach vyslovil záver, že pokiaľ bol spotrebiteľ v predchádzajúcom spore úspešný pri uplatnení porušenia jeho práva ako spotrebiteľa, základ nároku je daný (napr. uznesenie 9Co/50/2018 zo dňa 26.6.2018 alebo 17Co/17/2018 zo dňa 10.4.2018). Najnovšie aj Najvyšší súd SR v rozhodnutí 6Cdo/127/2017 zo dňa 30.1.2019 uviedol, že jediným predpokladom pre priznanie finančného zadosťučinenia je už spomínané úspešné uplatnenia práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom o ochrane spotrebiteľa a osobitnými predpismi a nevyžaduje, aby bola privedená konkrétna ujma.

19. Akceptujúc princíp právnej istoty upravený v článku 2 ods. 2 CSP súd preto rešpektuje vyslovený právny záver súdov vyššej inštancie. Keďže žalobca ako spotrebiteľ bol v predchádzajúcich sporoch 16Csp/129/2016 a 19Csp/129/2016 úspešný, pričom z obsahu odôvodnenia rozsudku vyplýva, že dôvodom pre vyhovie žalobe bolo aj to, že súd považoval predmetnú dohodu za neprijateľnú zmluvnú podmienku, nakoľko umožňovala vymôcť pohľadávku bez kontroly súdom a to v rozsahu nezákonného plnenia.

20. Základ nároku na primerané finančné učinenie je teda daný. Pokiaľ ide o jeho výšku, zákon nestanovuje žiadne kritéria, len požiadavku primeranosti. Rozhodnutie o výške nároku závisí od úvahy súdu podľa konkrétnych okolností prípadu. Súd pritom zohľadňuje to, o aké vážne porušenie práva spotrebiteľa išlo, prihliada na závažnosť a intenzitu protiprávneho konania žalovaného, intenzitu trvania a rozsahu nepriaznivých následkov a na subjektívny prístup oboch strán k protiprávnemu konaniu.

21. Je nesporné, že dohoda o zrážkach zo mzdy stále predstavuje legitímny zabezpečovací právny inštitút, ktorý je stále zakotvený v právnom poriadku Slovenskej republiky v § 551 Občianskeho zákonníka a ktorý platí aj pre spotrebiteľské právne vzťahy. Až s účinnosťou od 01.05.2014 boli stanovené obmedzenia vyplývajúce z osobitnej úpravy daného inštitútu v zmysle § 5a ods. 1 písm. a) zákona č. 250/2007 Z.z, ktoré však nie je možné aplikovať pre spornú dohodu, ktorá bola uzavretá skôr. Išlo by totiž o pravú retroaktivitu, ktorá zásadne sa nepripúšťa, ako to uviedol aj Ústavný súd SR v náleze PL.US16/95, podľa ktorého k definujúcim znakom právneho štátu patrí aj zákaz retroaktivity právnych noriem, ktorý je významnou demokratickou zárukou ochrany práv a právnej istoty. Je pritom zrejmé, že v oboch prípadoch žalovaný ani nestihol realizovať zrážky zo mzdy žalobcovi vzhľadom na to, že krátko po listoch, ktorými vyzval jeho zamestnávateľa na realizáciu spomínaných dohôd súd vydal neodkladné opatrenia, ktorými uložil povinnosť či už žalovanému, ale aj zamestnávateľovi žalobcu zdržať sa realizácie spomínaných zrážok zo mzdy. Žalobcovi teda žiadna ujma uzavretím spomínaných dohôd nevznikla a to ani nemajetková. Súd zastáva názor, že určité zadosťučinenie bolo dané žalobcovi už právoplatnosťou predchádzajúcich rozsudkov a preto súd považoval za dostatočnú satisfakciu pre žalobcu finančné zadosťučinenie vo výške 100 EUR s ohľadom na právoplatný rozsudok v každej z predchádzajúcich vecí, ktoré sú uvedené v tomto rozsudku a preto žalobu v prevyšujúcej časti zamietol.

22. O nároku na náhradu trov konania bolo rozhodnuté podľa § 262 ods. 1 CSP a § 255 ods. 1 CSP. V danom prípade výška prisúdenej istiny závisela od úvahy súdu a preto súd vychádzal zo záveru, že žalobkyňa bola v spore úspešná a z toho dôvodu jej súd priznal nárok na plnú náhradu trov konania, ktorý sa však bude odvíjať len od výšky prisúdenej istiny. Nezistil totiž žiadny dôvod pre aplikáciu § 257 CSP, ktorý možno použiť len výnimočne.

23. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

Poučenie:

P o u č e n i e: Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Prešov písomne v 2 vyhotoveniach. V odvolaní sa uvedie ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, uvedie sa spisová značka. Ďalej sa uvedie proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Odvolanie musí byť podpísané. Rozsah v akom sa rozhodnutie napáda môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 364 C.s.p. rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 365 ods. 1 C.s.p. odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,

- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 365 ods. 2 C.s.p. odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa § 365 ods. 3 C.s.p. odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak žalovaný nesplní povinnosť uloženú týmto rozsudkom môže žalobca podať návrh na vykonanie exekúcie podľa Exekučného poriadku.